1836, No. 48.

DRENTSCHE COURANT.

DINGSDAG, DEN 14 JUNIJ.

's Gravenhage, den 9 Junij.

Voor de vergadering van de algemeene Synode der Hervormde Kerk, die op den 6den Julij gehouden moet worden, zijn door Z. M. benoemd: tot Président, de heer *H. H. Donker Curtius*, Theol. Doct. en Predikant te Arnhem, Secretaris van het Provinciaal Kerkbestuur van Gelderland; tot Vice-Président, de heer *D. Hendrikse*, Predikant te Groningen en President van het Provinciaal Kerkbestuur van dat gewest, en tot zijnen Secretaris, de heer *B. Nieuwold*, President van het Provinciaal Kerkbestuur van Vriesland.

Aan de [illegible] Gouverneurs is te kennen gegeven, dat, voor het loopend dienstjaar, in de ruimste mate zal kunnen worden toegegeven aan den wensch van zoodanige belastingschuldigen, welke bij hun beschrijvings-biljet taxatie van hun [illegible] hebben verzocht, om daarop terug te komen, [illegible] verlangd te zien verlaagd.

— Den 10 Junij. De Britsche gezant, sir *E. Disbrowe*, is dezer dagen naar Londen vertrokken, doch wordt binnen kort hier teruggewacht.

— Alhier is aangekomen de heer *F. de Scherf*, Nederlandsche zaakgelastigde te Frankfort.

— In de dagbladen van Java, tot den 3den Februarij ll., vindt men eenige bijzonderheden, nopens de krijgsverrigtingen der Nederlandsche troepen op het eiland Sumatra. Uit deze bijzonderheden blijkt, dat met de helft der maand Julij 1835 de operatien tegen Bonjol, ten gevolge der onder de troepen toenemende ongesteldheden, zijn gestaakt geworden, en men zich heeft bepaald bij het verzekeren der vermeesterde positien, doch dat de bevelhebber, kolonel *Bauer*, in het begin van Januarij voornemens was, de operatien, bij het stremmen van den regen, te hervatten, terwijl het hoofd van Bonjol van zijne zijde voorslagen had gedaan, om in onderhandeling te komen. De volharding (dus eindigt het verslag) der rondom Bonjol vereenigde troepen verdient den hoogsten lof, en de overste *Bauer* heeft dan ook in last bekomen, om aan zijne onderhoorigen de tevredenheid der Regering kenbaar te maken, terwijl hij zelf eene gelijke betuiging heeft ontvangen.

Het rivierwater had te Samarang den 25sten Januarij ll. eenen zoo ongewoon hoogen stand bereikt, dat de Gouvernements pakhuizen onder water stonden, iets waarvan tot dusver geen voorbeeld bestond. De [illegible] en om de stad werd door kleine [illegible] onderhouden.

Volgens sommige bladen neemt het aantal der Belgische officieren, die, ontevreden met de thans bestaande inrigtingen, hun ontslag verlangen, steeds toe, en staat het [illegible] der zoogenaamde Brusselsche liberale bladen, zoude het [illegible] van Prins *Leopold* er op bedacht zijn, om aan het bestuur des legers eene andere wending te geven.

— De regtsgedingen ter zake van schadevergoeding voor geleden plunderingen worden weder voor het Gerechtshof van Brussel vervolgd. De Gemeente-raad dier stad heeft eene petitie bij de Kamer der Gedeputeerden ingediend, bij welke wordt verlangd, dat deze schadevergoeding uit 's Rijks kas moge worden betaald.

Londen, den 8 Junij.

Na de laatste dagen op het kasteel van Windsor bij HH. MM. doorgebragt te hebben, is Z. K. H. de Prins van Oranje, met zijne zonen, maandag van daar in deze hoofdstad, in Mivarts-hotel, teruggekomen. Zondag heeft de Prins te Windsor weder eene wapenschouwing van troepen bijgewoond. Maandag avond zijn de twee jonge Prinsen tegenwoordig geweest op eene groote assemblée bij de Hertogin van *Kent*, op het paleis van Kensington; de Prins van Oranje werd door eene ligte ongesteldheid daarin verhinderd.

— De gewezen Hertog *Karel* van Brunswijk is voorleden zaturdag van hier naar Frankrijk teruggekeerd.

— In de gisteren gehouden bijeenkomst van ruim twee honderd leden van het Lagerhuis, ten einde de opmerken van het Gouvernement ten opzigte der Ierlsche corporatie-wet te vernemen, heeft lord *J. Russell* medegedeeld, dat de Ministers besloten hebben, aan te dringen op de herstelling van het oorspronkelijk ontwerp en het behoud van deszelfs geest, namelijk de daarstelling van municipale besturen in Ierland, volgens gelijke beginselen, als waarop die in Engeland en Schotland rusten. Ongtans zullen er eenige wijzigingen worden voorgeslagen.

— Uit Lissabon heeft men hier berigt van den 29sten Mei, inhoudende, dat de zitting der Cortes dien dag door H. M. de Koningin weder geopend was. In de bij die gelegenheid door de Vorstin gedane aanspraak, welke zeer kort was, komt hoofdzakelijk voor, dat aan de vergadering maatregelen zullen worden voorgedragen, ten einde de openbare uitgaven te verminderen, de inkomsten te vermeerderen, en het nationale crediet te handhaven. Van den toestand des lands, welke in bijzondere berigten steeds als verward en kwijnende wordt afgeschilderd, wordt in die aanspraak geen gewag gemaakt.

PARIJS, den 5 Junij.

De Kamer heeft gisteren een ontwerp van wet aangenomen, waarbij het Gouvernement gemagtigd wordt, om de troepen te gebruiken tot het aanleggen van militaire staatswegen. De heer *Isbert*, welke dit ontwerp ten hevigste aanbeval, betoogde, dat in een land, waar vrijheid en onafhankelijkheid op prijs gesteld worden, alle soldaat burger, en alle burger soldaat moet zijn.

— De laatste tijdingen uit het kamp van den generaal *d'Arlanges*, bij de Tafna, zijn van den 29sten Mei en houden in, dat het kamp in goeden staat van tegenweer was gebragt, en aan niets gebrek had, zoodat de [illegible]

— De jongste berigten uit Madrid voeren de dagteekening van den 29sten Mei. Zij luiden vrij gunstig, en vermelden, dat niet alleen aldaar ter stede de rust bewaard is gebleven, maar dat ook de verandering van het Ministerie en de ontbinding der Cortes, ook in de verdere provincien, geene nieuwe onlusten heeft doen uitbreken. De handhaving der rust in de verschillende gewesten wordt door sommigen vooral ook toegeschreven aan de geestkracht, welke de eerste Minister *Isturiz* doet blijken, en aan het vertrouwen, hetwelk hij aan het hoofd der matig-inhoezemt; men denkt, dat hij niet, zoo als de heer *de Mendizabal*, aan den leiband der bewegingspartij loopen zal.

De Koningin heeft de Cortes tegen den 28sten Augustus bijeengeroepen en den heer *Agustara* tot Secretaris van den Raad der Ministers, in plaats van den heer *Juan Dozoco Cortes*, benoemd. De Directeur der amortisatie-kas, de heer *Felix d'Olivberiegue Blasco* is Minister van financien *per interim* geworden, ter vervanging van den heer *Mariano Egea*, die, zoo als bekend was, zijn ontslag gevraagd had. Men noemde den generaal *Rodil* om Cordova in het opperbevel over het leger in het Noorden te vervangen.

De Procuradores, die den 21sten tegen het Ministerie gestemd hadden en openbare posten bekleedden, zijn van hunne ambten afgezet. De Regering heeft hierdoor een blijk willen geven van hare standvastigheid.

De generaal don *Juan van Halen* zou van Madrid naar Aragon gezonden worden, met last om er zeker punten te versterken.

De Fransche generaal *Harrette* is tot opperbevelhebber in Navarre benoemd, waarover de provisioneele Onderkoning, de baron *de Meer*, zoo misnoegd geworden is, dat hij zijn ontslag heeft genomen.

De Carlisten hebben den 31sten den generaal *Evans* in zijne positie nabij S. Sebastian aangevallen, en gelijktijdig een aanval tegen het fort der brug van Behobie in den zin gehad, die evenwel mislukt was, omdat de Fransche generaal *Harispe* hen belet heeft gebruik te maken van twee vloten, waarop zij drie stukken geschut hadden geplaatst.

— Den 6 Junij. De Bewindslieden melden het navolgende van het tooneel des oorlogs in het noorden van Spanje: Gedurende de afwezigheid van den generaal *Cordova*, welke tegen den 10den Junij wordt *teruggewacht*, is het bevel over de troepen der Koningin aan den generaal *Espartero* opgedragen. Voor S. Sebastian hebben eenige onbeduidende schermutselingen plaats gehad.

Van de zijde der Liberalen wordt verzekerd, dat [illegible] niet dat hij zich naar Madrid heeft begeven, om in het gebrek, hetwelk zijne troepen beginnen te lijden, te voorzien. De generaal *Evans* tracht zijne werkeloosheid te verontschuldigen met de aanmerking, dat hij ter aanwerving 7000 man in het veld zoude kunnen brengen.

— Den 7 Junij. Er heerscht meer dan gewone drukte bij de diplomatie. Eergisteren avond hebben de Pruissische en Oostenrijksche Gezanten eene bijeenkomst met den President van den Raad der Ministers gehad, waarin over de Spanische zaken zou gehandeld zijn. Zoo men eenig geloof mag hechten aan de loopende gerachten, zou er tusschen Frankrijk, Oostenrijk en Pruissen een tractaat zijn gesloten, waarbij die drie Mogendheden zich verbinden, om, zoo Spanje buiten het koninklijk statuut mogt gaan, den einde den weg van de constitutie van Cadix of eenen anderen in te slaan, het Beginsel van monarchale eenheid en onscheidbaarheid van het Spanische grondgebied tegen de partij van Don Carlos of tegen het republikeinsch bestuur te handhaven.

— Verscheidene der personen, die dezer dagen gearresteerd waren, als kennis dragende aan het complot der straat Dauphine, zijn weder op vrije voeten gesteld.

Den 4sten Junij bevond de generaal *Cordova* zich reeds in Madrid. Bij zijn vertrek uit Vittoria heeft hij eene dag-orde uitgevaardigd, waarin hij verklaart,

zich voor dezige dagen naar den zetel van het Bewind te moeten begeven, ten einde bevelen te ontvangen, ten aanzien van verscheidene belangrijke onderwerpen; — hetzelve den staat van zaken naauwkeurig te doen kennen, alsmede de middelen, welke gouvernementelijk gevorderd worden, om den oorlog, spoedig en naar wensch ten einde te brengen.

— Van de Spaansche grenzen schrijft men, dat de generaal *Evans*, eene sterke verkenning naar den kant van *Pasages* uitgevoerd hebbende, genoodzaakt geweest is zich alsdan te blazen en vier stukken kanon bij zijne aanmerkelijke retraite verloren heeft.

— Den 31sten Mei was het hoofdkwartier van *Don Carlos* nog te Villafranca de Guipuscoa, en na den 28sten, toen *Cordova* naar Vittoria teruggedrukken is, was er op de gansche linie niets van belang voorgevallen. *Eguia* had zijn hoofdkwartier te Tolosa en de troepen der Koningin hadden Vittoria en de omliggende dorpen niet verlaten.

— Den 8 Junij. Van het verlies, het welk de Engelschen dezer dagen [illegible] hebben geleden, [illegible] bij [illegible] gemeld. [illegible] hebben de Carlisten den 6den een aanval op de linien, ten zuidwesten van de haven van Passage, ondernomen, doch zijn zij met een aanzienlijk verlies afgeslagen.

[illegible] en aldaar de Britsche vlag laten opgestoken.

De berigten der bewindslieden luiden steeds gunstig voor het nieuwe Spaansche ministerie. Zij verzekeren, dat het rustig blijft in de provincien, en dat, onder andere, de generaal *Palarea*, te Valencia, en de generaal *Rotten* te Alicante, openlijk hebben verklaard, het nieuwe bewind te zullen gehoorzamen en ondersteunen.

FRANKFORT, den 5 Junij.

De Hertogen van Orleans en Nemours zijn den [illegible] der vorige maand te Weenen aangekomen en op de keizerlijke hofburg door den opperhofmaarschalk Vorst *Dietrichstein* ontvangen, die hen van daar in een rijtuig met zes paarden naar het kasteel van Schönbrunn begeleidde en aan den Keizer en de Aartshertogen *Frans*, *Karel* en *Lodewijk* voorstelde. Z. M. heeft hen daarop in tegenwoordigheid der Keizerin en der aartshertogin *Sofia* gebragt.

In den afloop van hun bezoek bij de keizerlijke familie hebben de Prinsen een geruimen tijd bij den Franschen gezant, graaf *de St. Aulaire*, doorgebragt, en den volgenden voormiddag aan het Corps Diplomatiek en de overige hof- en staats-beambten audientie gegeven, waarna zij zich op het balkon aan de nieuwsgierige menigte vertoonden. Dien avond zouden zij den schouwburg bezoeken en later een bal bij prins *Metternich* bijwonen.

— Den 8 Junij. Den 1sten dezer heeft de bezetting van Weenen, nagenoeg 8000 man ter eere van de Fransche Prinsen, eene parade op de glacis gehouden. Verder hebben de Prinsen onderscheidene partijen, ter hunner eer gegeven, bijgewoond, en bezoeken afgelegd en ontvangen. Voorts meldt men uit Weenen, dat de Prinsen aldaar algemeen zeer goed bevallen, en dat, indien de geestdrift niet zoo luide aan den dag wordt gelegd, als in Berlijn, de reden daarvan wel voornamelijk in het karakter der Weeners zal liggen.

— Volgens brieven uit Konstantinopel, van den 22sten Mei, was de algemeene aandacht aldaar nog steeds gevestigd op de gevolgen der mishandelingen, aan Engelschen koopman *Churchill* op last der Turksche autoriteiten aangedaan. Niettegenstaande hij om nieuwe instructien van zijne Regering geschreven heeft, had lord *Ponsonby* goedgevonden zijne paspoorten te vragen en reeds aanstalte gemaakt tot het verlaten der Turksche hoofdstad, toen de Oostenrijksche, Pruisische, Russische en Fransche Gezanten zijn tusschen beide gekomen en getracht hebben de Porte over te halen, om den Britschen Gezant gehoor te verleenen. Dit was dan ook geschied en laatstgemelde had er in bewilligd zijnen post vooreerst niet te verlaten, doch bleef op eene schitterende voldoening aandringen, door hij eischte dat de Turksche Minister van Buitenlandsche Zaken van zijnen post ontzet zal worden, naardien het deze is, die, tegen de bestaande verdragen, de in bescherming van den Britschen onderdaan en zijne vervoering naar de gaeijen heeft verordend, ofschoon deze nu reeds weder op vrije voeten is gesteld. Genoemde Gezant had zich te meer tot het doen van dezen eisch geregtigd gevonden, door de verklaring van al de te Konstantinopel residerende Engelsche kooplieden, dat zij die stad zouden vaarwel zeggen, bijaldien zij ongestraft aan de willekeurige handelingen der Turksche autoriteiten blootgesteld bleven.

— De geschillen tusschen den Hospodar van Moldavië en de Oppositie zijn nog ver van vereffend en de laatste schijnt weinig vertrouwen te stellen in de aangeboden bemiddeling van den Russischen Consul-Generaal *von Rechmann*, die reeds geweigerd zou hebben eenige papieren aan te nemen, in welke de bezwaren tegen Vorst *Stourdza* waren opgesomd en ontwikkeld.

ASSEN, den 13 Junij.

Men zegt, dat eergisteren avond in de gemeente Haveite brand is ontstaan, waarbij twee of drie menschen en eenig vee zou zijn omgekomen. Omtrent dit ongeluk zijn echter nog geene toeverlatige berigten ingekomen.

Aanspraak van den President der Nederlandsche Handel-Maatschappij.

(Vervolg van het vorig Nr.)

Bij de weinige nog openstaande rekeningen in de Westindiën, Zuid-Amerika en elders, werd, ten dezelver onbeduidendheid niet stil gestaan, te minder, daar het verlies op dezelve aanmogelijk zoo groot kan zijn, dat de ter dekking daarvan bestemde som hetzelve niet zou overtreffen.

Belangrijk was de invloed, welken de Maatschappij, in evenredige verbending tot het toenemen harer relatiën, wederom uitoefende op de bronnen der nationale zeevaart, en alzoo tevens, in denzelve, op al die takken van nijverheid, bronnen van welvaart en middelen van bestaan, welke daarmede zoo naauw verbonden zijn: 92 schepen, meetende 21,450 lasten, werden door haar in 1835 bevracht en uitgezonden, en nog eenige andere niet door haar bevrachte bodems werden aan de Factory ter beleding aanbevolen. In 1834 werden 86 schepen, 21,385 lasten meetende, uitgezonden, en deze ruimte mogt men ook voor het afladen der producten voor 1835 genoegzaam rekenen; doch de Directie vermeende aan den aandrang van vele reederijen tot bevrachting te kunnen te gemoet komen, door reeds in 1835 eenige schepen uittezenden, die, onder de verschte voorwaarden omtrent de ligdagen, zoo noodig, zouden kunnen wachten op het binnenkomen der producten uit den oogst van 1836. Zes dier 92 schepen kwamen nog in 1835 in onze havens terug. Twintig derzelve werden voor de eerste of tweede verpligte uit- en te huisreis, en de overigen allen voor de retourreis bevracht. In het geheel werd door de Maatschappij reeds aan honderd [illegible] toezeggingen van bevrachting voor uit- en terugreizen, en van [illegible] nieuwe bodems die voor retourreizen gegeven. Deze laatste toezeggingen, hoe weinig voordeelen die dan ook mogten schijnen aantebieden, werden desniettemin aanhoudend en met toenemenden aandrang gevraagd; doch de Directie achtte de behoefte der vaart op Java, door de aanwezige scheepsruimte reeds overtroffen, en onthield zich dienvolgens; voor het oogenblik, in het wel begrepen belang der reederijen zelve, van alle verdere vaste verbindtenissen jegens nieuwe schepen, zich bepalende tot het toezeggen van een gebruik, bij voorkeur, wanneer daartoe naderhand gelegenheid mogt bestaan. Deze weigering van bepaalde toezegging heeft intusschen niet belet, dat met bouwen werd voortgegaan.

Onderscheiden groote schepen werden, zonder aanmoediging van de zijde der Maatschappij, op stapel gezet, en dit bewijst genoegzaam wat er is van de zucht voor den scheepsbouw, dien belangrijksten van alle takken van nijverheid hier te Lande, en wat de Maatschappij tot hiertoe heeft helpen tot stand brengen.

Zij betaalde, in 1835, *f* 5,200,000 aan vrachten, hetwelk ongeveer een derde meer is dan die in 1834. Voor de groote schepen, welker aanbouw de Directie, om verschillende redenen, vermeent niet te moeten aanmoedigen, bepaalde zij eene vermindering van vracht, en wel van *f* 5 per last voor de schepen, tusschen de 400 a 500 lasten uitleverende, en van *f* 10 per last voor die, welke meer dan 500 lasten aanbrengen.

Met uitzondering van den *Mercurius*, van Middelburg, welke bodem aan de Scilingsche Eilanden, bij Scilly, is verongelukt, kwamen de 86 in 1834 uitgezonden schepen allen behouden in onze havens terug; welke zegen, zoo voor de eigen penningkoomij der Maatschappij, als voor de assuradeurs, hare bijzondere waarde had, daar, van een totaal van *f* 627,123,99 aan betaalde en afgeboekte premien, slechts een zeer gering bedrag, voor schade, is moeten worden terug gegeven.

De uitbreiding van den handel deed van zelve eene vermeerdering van uitvoeren verwachten, en deze bleef, met behoud van het beginsel, om de uitzendingen van den particulieren handel, zoo min mogelijk, te belemmeren, dan ook niet achter, daar de gezamenlijke waarde van het door de Maatschappij in 1835 uitgevoerde die van hare uitzendingen in 1834 aanmerkelijk heeft overtroffen; welke vermeerdering, onder andere artikelen, ook in de katoenen-lijnwaden zeer merkbaar was. De in de eerste helft van 1835 plaats gehad hebbende rijzing der garens te Manchester leverde een bezwaar te meer op voor de pogingen der Directie tot opbeuring, ondersteuning en doelmatige leiding van het ontluikende katoen-fabrijk-wezen hier te Lande, en moest natuurlijk de prijsen der uitgezondene calicots aanmerkelijk vertoogen. Ook nog in andere opzigten hadden die pogingen derzelver moeijelijke zijde, doch dezelve werden desniettegenstaande aanvankelijk met een allezins gewenscht gevolg bekroond.

Allezins voldoende is, over het geheel genomen, het overzigt, door den President geleverd, van de werkzaamheden en verderingen der onderscheiden katoen-fabrijken, met welke de Maatschappij in betrekking staat.

Ook de laken-fabrijken deelden zeer in de voordeelen der Maatschappij: van welke schier alle fabrijkmatige inrigtingen hier te Lande, in meerdere of mindere mate, genot hebben.

De [illegible] handel en verder fabrijkplaatsen getuigen van de voordeelen, welke de zich zoo snel ontwikkelende nijverheid verspreidt onder duizende landgenooten, waaronder vele, op wie de last der armoede, met al den jammer, die haar gewoonlijk vergezelt, nog maar kort geleden nijpend drukte.

Het bleek, bij het doorloopen van den uitgestrekten kring der werkzaamheden van de Maatschappij, dat zij aan het oorspronkelijke doel harer instelling maar eisch beantwoordt, en dat zij, uitsluitend den belangrijksten invloed uitoefenende op de nationale aangelegenheden van handel, scheepvaart en nijverheid, en overal [illegible] afwerpende, tevens voor zich zelve in eenen staat van zeer gunstigen bloei verkeert, en het vertrouwen harer eigene deelhebbers, in volle mate, regtvaardigt. Al het vroeger verlorene is voor haar herwonnen; terwijl hare uitzigten voor de toekomst, in zoo verre als menschelijke berekeningen niet falen, allezins gunstig kan genoemd worden.

Op heden, den 18den Junij 1836, ten huize Oldegaerden, gemeente Dwingelo, bevielt zeer voorspoedig van eene dochter Vrouwe *S. L. Wentholt*, geb. baronesse *van Heeckeren van Holdenbeek*.

PRIJS-COURANT DER NEDERLANDSCHE EFFECTEN.

Amsterdam, den 10 Junij.

Werk. Schuld 2½ pct.	56¼ a ⅜	Kans-Biljetten	24¼ a 25¼
Dito 5 pct.	101½ a 102¼	Amort. Syndicaat.	97¼ a 98¼

Te Assen, bij C. VAN GORCUM, *Provincialen Drukker.*